

amelyek permanenciában vannak, rögtön végrehajtható ítéleteket hoznak és nincsenek a szigorú joghoz kötve. Ma persze még a rendes bírások legszükségesebb biztosítékait is fokról-fokra fel kell adnunk. A közigazgatási főfelügyeletnek volna tehát kötelessége, gondoskodni arról, hogy az ilyen üzemek monopolhelyzetükkel ne éljenek vissza: szabályzataikat külön kellene felülvizsgálnia abból a szempontból, vajjon a szolgáltatás és ellenszolgáltatás megfelelő arányban áll-e, vajjon megvannak-e a kellő biztosítékok arra nézve, hogy a közönség panaszai kellő elintézésben részesüljenek s vajjon e szabályzatok kellőképp gondoskodnak-e arról, hogy a szerződő fél visszaélésekkel és kiuzsorázási kísérletekkel szemben biztosítva legyen.

M. A.

Jogirodalom.

A végrehajtási eljárás zsebkönyve. Irta: *Dr. Borsodi Miklós.* Budapest, 1925. A szerző rég bevált gyakorlati zsebkönyve második, lényegesen átdolgozott kiadásban látott napvilágot. Az új kiadás is rövid időn belül bizonyára nélkülözhetetlen kézi fegyvere lesz a gyakorlati jogásznak. Jegyzetei, utalásai szabatosak és megbízhatók. A végrehajtási törvényt módosító és kiegészítő újabb törvények ügyesen és szakszerűen vannak a kellő helyekre beillesztve. Fontos kiegészítése a vonatkozó jogszabályoknak a Függelék, amely a nemzetközi végrehajtási jogsegélyre vonatkozó ama törvényeket és rendeleteket tartalmazza, amelyeknek ma még aktualitásuk van. E részben természetesen a trianoni békeszerződés a gyökerekig ható változást okozott. Noha a Bs. 221. cikke értelmében a polgári eljárás tárgyában 1905. július 17-én kötött egyezmény újra hatályba lépett (kivéve Franciaország, Portugália és Románia tekintetében) és ennek folytán a szerződő felek foganatosítják egymásnak a polgári ügyekben bírói cselekmény teljesítése tekintetében előterjesztett megkereséseit (T. 1489/1923., Borsodi 375. l.*), ez mégis különösen az utóállamok tekintetében a kérdések javarészt nem oldja meg. Nem ártott volna e helyütt utalni az 52.703/1924. I. M. sz. rendeletre a Magyarország és Ausztria között fennálló viszonyosság alapján igényelt szegénységi jog elnyerésének és a perindításnak megkönnyítése végett az osztrák kormányval létesült megállapodás tárgyában, amely a végrehajtási eljárásra is vonatkozik. Ugyanez áll a 63.500/1924. I. M. sz. rendeletre is a bírósági iratok, a telekkönyvek és az anyakönyvek kicserélése tárgyában Romániával kötött, 1924. április 16-án Bukarestben kelt és a m. kir. miniszterium 7934/1924. M. E. sz. rendeletének a) mellékletében kihirdetett egyezmény I. és II. részében foglalt rendelkezések végrehajtása tárgyában. E rendeletek nyilván akkor láttak napvilágot, amikor a mű sajtó alá rendezése már előrehaladottabb stádiumban volt, mintsem hogy azokat a szerző figyelembe vehette volna. Ez minden jogi könyv sorsa; annak értékét azonban természetesen megjelenésének időpontja szerint kell megítélni s ez alapon Borsodi könyve fenntartás nélküli elismerésre tarthat számot.

A német jogirodalom. Az utolsó félesztendő német jogirodalma a megjelent műveknek számát tekintve, igen sokoldalú és gazdag. Meg kell azonban állapítanunk, hogy a művek túlnyomórészt compilatórik és kommentárok, vagyis a pillanatnyi aktualitás szolgálatában állanak. A jogi elmélet, a szisztematikus feldolgozás ritka, sőt egyes jogvidékeken teljesen hiányzik.

A sok *közjogi* munka, amelynek túlnyomó része az új német alkotmánnyal foglalkozik és a sok *büntetőjogi* mű, amelyeknek tárgyait egyes anyagi büntetőjogi és bűnvádi eljárási reformkérdések adják, tárgykörükön kívül esik.

A civiljoghoz már közelebb esnek az adójogi és általában *pénzügyjogi* munkák, amelyek sok vonatkozásban érintenek hitel- és magánjogi kérdéseket. Ezen munkák közül feltétlenül névszerinti kiemélést érdemel *Strutz*-nak nagy összefoglaló munkája (*Handbuch des Reichssteuerrechts*), amely 1200 oldalon tartalmazza a teljes német tételes adójogot, emellett pedig egy kitűnő általános elméleti bevezetést.

A szoros értelemben vett *civiljogi* munkák túlnyomórészt *hiteljogiak*. Így több összefoglaló kereskedelmi jogi kommentár jelent meg (*Lehmann-Höniger*, *Heinsheimer*, stb.), ezenkívül apróbb munkák hozzák a csődjognak (*Höniger-Schultz*), szabadalmi jognak (*Elster*), a korlátolt felelősségű társaságok jogának (*Brodmann*) tételes ismertetését. Rengeteg mű jelent és jelenik meg az árammérlegről és az ezzel kapcsolatos felértékelésről (L. alább.) Külön megemlítésre csak két nagy munka érdemes; az egyik Dr. Hans *Planitz* gyűjteményében megjelenő „*Rechtswissenschaft der Gegenwart in Selbstdarstellung*“, amely egyes nagy theoretikusoktól hoz önéletrajzokat és ezen önéletrajzok keretében igen értékes elméleti anyagot hord össze. A most megjelent első kötetben szerepelnek oly kitűnő nevek, mint *Zitelmann*, *Ehrenberg*, stb. A másik kiemelkedő mű Dr. *Hedemann* professzornak munkája a B. G. B. dologi jogáról. A munka különös kiemélést érdemel azért, mert nemcsak a tételes jognak egyszerű reprodukálását tartalmazza, hanem ezenfelül minden ponton igyekszik bemutatni a kapcsolatot a gazdasági élet és a korrespondáló jogintézmények között. A Jheringek és Windscheidok hiányzanak. Németországban most túlnyomórészt a glossátorok munkája folyik.

Dr. Gl. A.

Új könyv a filmjogról. A film- és mozgófénykép jog Magyarországon igen kevésbé részesült mindezekig elméleti feldolgozásban. Pedig ezen jogterület igen sok érdekességgel bír. A szerzői jog (irodalmi termék vagy műalkotás-e a film?), a filmcenzúra joga, a filmkölcsönszerződések joga, az egész kérdésnek szisztematikája, etc. mind oly kérdések, amelyek a mozgófényképipar óriási fellendülése óta igen nagy figyelmet érdemelnek. Dr. Ernst *Eckstein* tollából „*Deutsches Film- und Kinorecht*“ címmel I. Bensheimer kiadásában (Maunheim) egy új német összefoglaló mű jelent meg, amely bár távolról sem mondható tökéletesnek, de a kérdéseket mégis exponálja és így érdemes munkát végez. A könyv arra törekszik, hogy az egész kialakuló jogterületen felszedje és összegyűjtse mindazt, ami maradandó és a tudományos feldolgozással elérje azt, hogy a további jogfejlődés szilárdabb talajon épülhessen.